

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW
KONTROLI PAŃSTWOWEJ
(NR 55)
z dnia 20 czerwca 2017 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 55)

20 czerwca 2017 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Szaramy (PiS)**, przewodniczącego Komisji, oraz posła **Tadeusza Dziuby (PiS)** zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) wraz z analizą NIK w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy:

a) wydatki i dochody,

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) wraz z analizą NIK w zakresie części budżetowej 07 – Najwyższa Izba Kontroli:

a) wydatki i dochody,

– rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r.

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Krzysztof Kwiatkowski** prezes Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Roman Giedrojć** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk**, **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Bożena Kłos**, **Jacek Krzak** – specjaliści z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł **Wojciech Szarama (PiS)**:

Dzień dobry, otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Witam na dzisiejszym posiedzeniu pana Krzysztofa Kwiatkowskiego prezesa Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, pana Romana Giedrojcia głównego inspektora pracy wraz ze współpracownikami. Witam panią Anetę Cieloch dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów oraz panią Monikę Błaszczak naczelnika w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów. Panie decydują o tym, jakie kwoty mogą być przeznaczone dla NIK i PIP, tak? Dobrze. Dziękuję.

Czy do porządku obrad są jakieś uwagi? Nie ma.

Wobec tego przystępujemy do jego realizacji. Jest to rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) wraz z analizą NIK (druk 1643) w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Jest tu jednak zmiana.

Czy akceptujecie państwo zmianę? Ponieważ czytałem to dwie minuty, to już nie będę tego zmieniał. Dobrze.

Bardzo proszę przedstawiciela Państwowej Inspekcji Pracy o przedstawienie wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 12.

Główny inspektor pracy Roman Giedrojc:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, przedłożona Wysokiej Komisji informacja z wykonania budżetu Państwowej Inspekcji Pracy za 2016 r. to zwięzłe omówienie realizacji zadań urzędu oraz syntetyczna prezentacja wykonania dochodów i wydatków budżetowych części 12 budżetu państwa, a w tym także wydatków w układzie zadaniowym.

W swoim wystąpieniu chciałbym pokrótce przedstawić najistotniejsze informacje dotyczące wykonania budżetu Państwowej Inspekcji Pracy. Zgodnie z ustawą budżetową na 2016 r. plan dochodów urzędu wyniósł 1974 tys. zł, a plan wydatków budżetowych 314 249 tys. zł. Wykonanie dochodów budżetowych w 2016 r. wyniosło 1621 tys. zł. Jest to ponad 82% planu. W naszym materiale zawarte jest szczegółowe omówienie wykonania dochodów według paragrafów klasyfikacji budżetowej oraz wyjaśnienie różnic pomiędzy planem, a wykonaniem w tym zakresie. Nie wchodząc w szczegóły wykonania chcę podkreślić, że plan dochodów jest tylko prognozą, a faktyczne wykonanie niejednokrotnie odbiega od założonego planu. Taka sytuacja ma miejsce w związku ze specyfiką dochodów Państwowej Inspekcji Pracy. Są to głównie dochody z grzywien, w celu przymuszenia, czy też skarg nakładanych na podstawie umów o transporcie drogowym, jak też niemożliwych do przewidzenia kar dla kontrahentów z tytułu nieprawidłowej realizacji umów.

Z kolei wykonanie wydatków budżetowych w 2016 r. wyniosło 301 742 tys. zł, co stanowi 96% planu. Niższe niż planowane wykonanie wynikało głównie z faktu, że w trakcie roku podjąłem decyzję o blokadzie wydatków na kwotę 8000 tys. zł. Kwota 4915 tys. zł dotyczyła wydatków inwestycyjnych i wynikała z oszczędności uzyskanych w przeprowadzonych postępowaniach za opóźnienia w realizacji inwestycji budowlanych w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Katowicach. Opóźnienie to było wynikiem przedłużających się procedur zamówień publicznych, a potem nieprzewidzianych okoliczności na placu budowy. Ponadto, Państwowa Inspekcja Pracy musiała zrezygnować z realizacji inwestycji w okręgu Państwowej Inspekcji Pracy w Szczecinie, ponieważ szczegółowe ekspertyzy wykazały konieczność wprowadzenia zasadniczych zmian w projekcie, które spowodowały z jednej strony wydłużenie terminu, a z drugiej istotny wzrost kosztów planowanej inwestycji. Kwota 2080 tys. dotyczyła grupy wydatków bieżących jednostki i wynikała z oszczędności osiągniętych głównie dzięki ograniczeniu wydatków na działalność prewencyjno-promocyjną, obniżenia kosztów użytkowania sieci WLAN w inspekcji oraz kosztów usług telekomunikacyjnych. Pozostałe, istotne kwoty blokady to 800 tys. zł oraz 185 tys. zł, które dotyczą odpowiednio: składek należnych na Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz na fundusz pracy, a wynikają głównie z absencji chorobowej pracowników.

Omówienie wykonania planu wydatków według grup chciałbym zacząć od wynagrodzeń. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne w 2016 r. wyniosły 238 765 tys. co stanowiło ponad 79% wydatków ogółem. Stan zatrudnienia w urzędzie na dzień 31 grudnia wynosił 256 etatów, a średnie wynagrodzenie, według angaży, wyniosło 5504 zł. Rok 2016 był pierwszym po sześciu latach zastoju, bez wzrostu wynagrodzeń, kiedy pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy otrzymali podwyżki. Były oczekiwane i ważne do zatrzymania w Państwowej Inspekcji Pracy najbardziej wykwalifikowanych specjalistów oraz pozyskania nowych, a tym samym do odbudowania kadry inspektorskiej.

Przypomnę, że stanowisko głównego inspektora pracy objąłem 4 lutego 2016 r. Dla tego ubiegły rok upłynął na analizie potrzeb i możliwości urzędu w zakresie zatrudnienia oraz uzyskania niezbędnych fachowców. Jestem przekonany, że wzrost płac w ubiegłym i bieżącym roku, a także w latach kolejnych do poziomu odpowiedniego dla wysoko wykwalifikowanej kadry inżynierskiej i prawniczej, przełoży się w sposób korzystny na poprawę jakości kadr, a tym samym większą skuteczność urzędu.

Zanim przejdę dalej, chciałbym podkreślić, że utrzymując w urzędzie odpowiedni wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, Państwowa Inspekcja Pracy od kilku

lat nie płaci składek na PFRON. Kolejną istotną grupą wydatków inspekcji stanowią pozostałe wydatki bieżące. W 2016 r. wyniosły 48 215 tys. zł. Są to wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem urzędu, czyli czynsze, wydatki na utrzymanie, remonty siedzib oraz mienia, wydatki na zakup materiałów biurowych, wyposażenia, jak również wydatki na podróże służbowe pracowników, czy też koszty ich szkolenia. Wywiązując się z zobowiązania złożonego rok temu, podczas prac nad budżetem w 2016 r. w prezentowanym materiale wyodrębniliśmy i opisaliśmy wydatki związane z działalnością prewencyjno-promocyjną w 2016 r. i wyniosły one 3407 tys. zł. Na pozostałe kwoty złożyły się wydatki majątkowe w kwocie 12 093 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 2656 tys. zł oraz współfinansowanie projektu z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 13 tys. zł.

Panie i panowie posłowie, wydatkowane w 2016 r. środki pozwoliły urzędowi na realizację wszystkich zadań ustawowych, zarówno nadzorczo-kontrolnych, jak i w zakresie prewencji i promocji. Zasygnalizuję tylko, że inspektorzy pracy przeprowadzili w 2016 r. ponad 82 tys. kontroli u blisko 68 tys. pracodawców i przedsiębiorców. Przyniosły one likwidację bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ponad 70 tys. osób. Dzięki naszym działaniom ok. 9 tys. osób, pracujących na podstawie umów cywilno-prawnych lub bez żadnych umów uzyskało umowy o pracę. Dla 102 tys. pracowników inspektorzy pracy wyegzekwowali 184 000 tys. zł niewypłaconych wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. To tylko niektóre z wymiernych dla społeczeństwa działań urzędu. Pełny obraz przedstawia sprawozdanie z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r., które 6 czerwca br. zaprezentowałem na posiedzeniu Rady Ochrony Pracy.

Wydatkowane w 2016 r. środki pozwoliły na przeprowadzenie robót budowlanych w siedzibach Państwowej Inspekcji Pracy pozostających w zasobach Skarbu Państwa. Na przykład przeprowadzono prace budowlane w nieruchomości przeznaczonej dla OIP w Katowicach oraz wykonano termoizolację siedzimy oddziału w Ostrowie Wielkopolskim. Opłaty za administrowanie i czynsze są największą pozycją w pozostałych wydatkach bieżących. Stanowią aż 28,5%. Dzięki temu udało się wyposażyć nasze jednostki w niezbędny sprzęt, zastąpić wyeksploatowane składniki majątku nowymi. Wśród zakupów najistotniejsze w 2016 r. były zakupy sprzętu komputerowego i oprogramowania.

Jednak nie wszystko udało się nam zrealizować, jak pierwotnie zakładano. Planowaliśmy, iż wykonamy większą część robót w przyjętym w trwały zarząd obiekcie na potrzeby siedziby Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach. Niestety, ale ze względu na przedłużające się procedury zamówień publicznych oraz utrudnienia, które wystąpiły w związku z robotami budowlanymi nie zrealizowano części wydatków i konieczne było wspomniane przeze mnie wprowadzenie blokady.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dziękuję za uwagę. Proszę Wysoką Komisję o pozytywne rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za 2016 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. W razie pytań jesteśmy wraz z moimi współpracownikami do dyspozycji pań i panów posłów.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Dziękuję panie ministrze. Panie prezesie, teraz Najwyższa Izba Kontroli i analiza wykonania budżetu Państwowej Inspekcji Pracy. Pan prezes chciałby? Bardzo proszę.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli Krzysztof Kwiatkowski:

Postaram się skorzystać z dobrego wzorca i szukałem skrótów w swoim wystąpieniu, widząc, jak doskonale zrobił to mój przedmówca. W doręczonym materiale przedstawiona została państwu informacja o wykonaniu budżetu za 2016 r. Przepraszam, ale koreferat dla PIP przedstawi pan dyrektor Szczerbiński. Byłem skupiony na swoim wystąpieniu...

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Panie dyrektorze, proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny NIK Jacek Szczerbiński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie w 2016 r. budżetu państwa w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Ocenę

sformułowaliśmy na podstawie wyników badania realizacji zaplanowanych wydatków, ksiąg rachunkowych, sprawozdawczości budżetowej, a także sposobu wykonywania przez dysponenta części obowiązków z zakresu nadzoru i kontroli. Dodatkowo oprócz Głównego Inspektoratu Pracy w tym roku przeprowadziliśmy kontrole w czterech okręgowych inspektoratach pracy. Jest to novum. Było to w Gdańsku, Lublinie, Poznaniu i we Wrocławiu. Realizacja w 2016 r. planów finansowych przez wszystkie wskazane okręgowe inspektoraty pracy również została oceniona pozytywnie. Zgodnie z przyjętymi założeniami, ze względu na niewielki udział dochodów w części 12 w dochodach budżetu państwa, ich kontrolę ograniczono do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego. Nie stwierdziliśmy nieprawidłowości w tym zakresie.

Na podstawie badania próby wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych, a ujawnione podczas kontroli uchybienia skorygowane zostały jeszcze podczas trwania kontroli i nie miały wpływu na ogólną ocenę wykonania planu wydatków. W wyniku kontroli sformułowano wnioski pokontrolne wobec Okręgowego Inspektoratu Pracy w Lublinie. NIK wniosła o prawidłowe sporządzenie sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych, sprawozdań o stanie należności oraz zebranych aktywów finansowych, a także o zidentyfikowanie ryzyk w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdań oraz ustanowienie odpowiednich mechanizmów kontrolnych w tym zakresie. Wobec pozostałych jednostek wobec braku stwierdzenia nieprawidłowości NIK nie formułowała wniosków pokontrolnych. Zwróciliśmy jednak uwagę na rzeczywisty stan zatrudnienia na koniec 2016 r. Łącznie to 2650. Było to mniej o 96 etatów od analogicznego okresu roku poprzedniego, co może utrudniać wykonanie zadań lub części zadań przez Państwową Inspekcję Pracy.

Ustalenia kontroli uzasadniały pozytywną ocenę wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodności z zasadami rachunkowości. Zostały one sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Pozytywnie oceniono także skuteczność stosowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczącej operacji finansowych i gospodarczych.

W minionym roku główny inspektor pracy prawidłowo wykonywał nadzór i kontrolę całości gospodarki finansowej według zasad określonych w art. 175 ustawy o finansach publicznych. To tyle, co NIK ma do powiedzenia po kontroli w Państwowej Inspekcji Pracy.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Janusz Śniadek – koreferat.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dziękuję bardzo panie przewodniczący. Szanowni Państwo, rozpocznę od cytatu opinii Biura Analiz Sejmowych, które rozpoczyna opinię od stwierdzenia, że wykonanie budżetu w części 12 – Państwowej Inspekcji Pracy na podstawie sprawozdania głównego inspektora pracy nie wzbudza zastrzeżeń. Również skomentuję, że mając na uwadze specyfikę dochodów inspekcji i trudności związanych z ich precyzyjnym zaplanowaniem, o czym była już mowa, to trudno planować dochody z kar pieniężnych. To zawsze budzi pewien uśmiech. Wykonanie dochodów Państwowej Inspekcji Pracy jest na poziomie 1621 tys. zł, wobec planu 1900 tys. zł... Przepraszam, ale pomyliłem chyba rząd wielkości. Nie budzi to zastrzeżeń. Jak powiedział główny inspektor pracy w przedłożonym materiale znajduje się szczegółowy opis wykonania tych dochodów.

Opis wykonania dochodów według paragrafu oraz odchyień od planu. Nie wchodząc w szczegóły chciałbym nadmienić, że głównym, podstawowym powodem mniejszego wykonania jest niższa kwota wpływów z nałożonych kar, głównie przez inspektorów pracy na podstawie ustawy o transporcie drogowym. Warto podkreślić, że urząd dba o środki publiczne i dochodzi zwrotu wszystkich możliwych do odzyskania kwot,

co wyraźnie pokazuje wykonanie paragrafu: wpływy z różnych dochodów, co również potwierdzają wyniki zawarte w protokole NIK.

Chciałbym podkreślić, że w zakresie realizacji wydatków, Państwowa Inspekcja Pracy po raz kolejny uzyskuje pozytywną ocenę NIK, dlatego też będę mówił krótko i syntetycznie. Plan wydatków budżetowych inspekcji wynosił 314 269 tys. zł i został wykonany w kwocie 301 742 tys. zł. To jest 96% planu. Niższe wykonanie wynikało głównie z decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2016 r. wydatków, o czym wspominał już główny inspektor. W strukturze wykonania wydatków główną pozycję stanowi grupa wydatków bieżących, a tu są wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które w 2016 r. wyniosły łącznie 238 765 tys. zł i stanowiły 79% wszystkich wydatków. Rok 2016 to długo oczekiwane podwyżki płac w inspekcji. Przez sześć lat począwszy od 2010 r., kiedy ówczesny inspektor zrzekł się podwyżek dla urzędu, Państwowa Inspekcja Pracy nie była obejmowana podwyżkami.

Doprowadziło to do poruszanego wielokrotnie problemu pozyskania wysoko wykwalifikowanej, specjalistycznej kadry dla urzędu. Wynagrodzenia nie są zbyt atrakcyjne. Mam nadzieję, że wzrost przeciętnego wynagrodzenia w inspekcji w 2016 r. to dopiero początek, jakże potrzebnego procesu podnoszenia konkurencyjności płac do atrakcyjniejszego poziomu. Na uznanie zasługuje fakt, że Państwowa Inspekcja Pracy konkretnie realizuje politykę zatrudnienia osób niepełnosprawnych, co znajduje odbicie w braku obowiązku przekazywania składek na PFRON.

Kolejną, istotną grupą w strukturze wydatków inspekcji stanowią pozostałe wydatki bieżące, a przede wszystkim wydatki ogólnoadministracyjne, podróże służbowe oraz odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. W ubiegłym roku wyniosły one 48 215 tys. zł, co stanowi 16% wydatków urzędu.

Wykonanie planu wydatków nie budzi zastrzeżeń. Zarówno wspomniane przeze mnie wydatki, jak i pozostałe wydatki majątkowe, świadczenia na rzecz osób fizycznych zostały omówione przez głównego inspektora pracy. Nie ma więc potrzeby szczegółowego omawiania.

Pokrótkę chciałbym jeszcze wspomnieć o wykonaniu w układzie zadaniowym. Podobnie jak w 2016 r. i w latach ubiegłych, Państwowa Inspekcja Pracy zaplanowała wydatki w układzie zadaniowym funkcji 14. Rynek pracy jest w zadaniu 14.2. Jest to budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy. Jako cel zadania przyjęto doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do zgodności z przepisami prawa pracy. Do monitorowania stopnia realizacji celu przyjęto miernik – odsetek kontroli zakończonych wydawaniem nakazów w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów prawa pracy.

W 2016 r. Państwowa Inspekcja Pracy nieznacznie, bo o trzy punkty procentowe przekroczyła wartość miernika przyjętego do monitorowania stopnia realizacji celu tego zadania. Wyjaśnieniem tego przekroczenia z jednej strony jest intensyfikacja kontroli w zakładach najwyższej skali zagrożeń dla zdrowia osób pracujących, a z drugiej strony uruchomienie programu kompleksowych kontroli przestrzegania prawa pracy w małych i średnich zakładach, które nie były kontrolowane dotychczas przez Państwową Inspekcję Pracy. Wzrost wartości miernika świadczy o wskazaniu większej liczby pracodawców i naruszeń przepisów prawa pracy, co docelowo ma doprowadzić do poprawy przestrzegania przepisów.

Po przeanalizowaniu materiałów wnoszę o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Dziękuję panie przewodniczący. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos w sprawie wykonania budżetu w 2016 r. przez Państwową Inspekcję Pracy? Nie słyszę.

Jeżeli nie ma chętnych, to zamykam dyskusję. Przypominam, że pan poseł referent zgłosił wniosek o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części dotyczącej Państwowej Inspekcji Pracy. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to uznaję, że wniosek ten został przyjęty. Nie słyszę sprzeciwu.

W takim razie stwierdzam, że Komisja zaopiniowała pozytywnie sprawozdanie z wykonania budżetu w 2016 r. w części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Proponuję, aby Komisję na posiedzeniu sejmowej Komisji Finansów Publicznych w zakresie części budżetowej 12 reprezentował pan poseł Janusz Śniadek. Jeżeli nie ma sprzeciwu, to uznam, że Komisja udzieliła panu przewodniczącemu takiego upoważnienia.

W ten sposób zakończyliśmy pierwszy punkt naszego posiedzenia.

Przejdziemy do drugiego punktu. Jest to rozpatrzenie i zaopiniowanie na potrzeby Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa w 2016 r. w zakresie części budżetowej 07 – Najwyższa Izba Kontroli. Panie prezesie, proszę o krótkie wprowadzenie.

Prezes NIK Krzysztof Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, w doręczonym państwu materiale przedstawiliśmy informację o wykonaniu budżetu NIK za 2016 r. Jest tam oczywiście szczegółowe sprawozdanie, więc pozwolę sobie w skrótowy sposób je przedstawić. Założony na 2016 r. program działań statutowych został zrealizowany. Rzeczowy zakres zadań NIK został w 2016 r. w obszarze wydatków zrealizowany w 98,8%, a po stronie dochodowej w 130%. Do tego jeszcze się odniosę. Są to dochody wynikające z kar umownych nałożonych na nieterminowych wykonawców, jak i z zadań inwestycyjnych.

Realizacja budżetu w 2016 r. oznaczała z naszego punktu widzenia przede wszystkim wykonanie ustaleń określonych w ustawie budżetowej i wykonanie budżetu zadaniowego w zakresie funkcji pierwszej – zadania 1.7.

Teraz przedstawię realizację budżetu NIK w sposób bardziej szczegółowy. Co do dochodów, bo o to państwo zawsze pytaliście, to jest odwieczny problem naliczania kar umownych z tytułu niezrealizowanych lub nieterminowo zrealizowanych umów, które zostały w zeszłym roku zrealizowane w wysokości 691 tys. zł, co jak powiedziałem stanowi 130% kwoty określonej w ustawie budżetowej na 2016 r. W stosunku do 2015 r. kwota wykonania dochodów jest niższa o 117 tys. Wykonane dochody ukształtowały stałe pozycje, jak wpływy z czynszów za wynajem lokali i wyposażenia pomieszczeń gospodarczych. One w stosunku do 2015 r. wzrosły o 18 tys. Wpływy ze sprzedaży dwumiesięcznika „Kontrola państwowa” są mniejsze o 1600 zł. Te najważniejsze, o których mówiłem, czyli o charakterze zmiennym, są w wysokości 491 tys. zł. Są to pozycje takie jak: inne wpływy, w tym 368 tys. To naliczone kary umowne za niestaranne lub nieterminowe wykonanie zawartych umów cywilnoprawnych, wpływy z odszkodowań od ubezpieczycieli, rozliczenia z ZUS z tytułu nadpłacenia składek na ubezpieczenia społeczne. Wykonanie w tej pozycji dochodów w stosunku do 2015 r. zmniejszyło się o 67 tys., tj. o 15%. W odniesieniu do wielkości założonych w planie kwota wykonania jest wyższa o 168 tys. zł. Co roku te wpływy zmniejszały się. Rok 2013 to 834 tys. Na przykład w 2015 r. to 400 tys. Przy projekcie budżetu przyjęliśmy tendencję spadkową. Okazało się, że na część z wykonawców, z którymi mieliśmy podpisane umowy i ich sposób realizacji, musieliśmy nałożyć kary. W związku z tym, dochody są wykonane w wyższym zakresie. Podkreślę jeszcze raz, że jest to od nas niezależne, bo jest zależne od sposobu wykonania zamówionych przez nas usług.

Co do wydatków, to plan finansowy NIK został określony w wysokości 270 832 tys. zł. Został zrealizowany w wysokości 98,8%. Zaś w odniesieniu do wydatków poniesionych w poprzednim roku to jest to 101,8%. Największy udział w strukturze wydatków mają wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi i wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym. Łącznie wyniosło to 219 730 tys. zł. Wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników były wyższe niż w 2015 r. Jest to związane z decyzją o odblokowaniu tych wydatków w szeroko rozumianej sferze budżetowej o 9289 tys. zł. Zwiększenie wydatków jest konsekwencją zwiększenia funduszu wynagrodzeń w jednostkach rządowych o 5% oraz zwiększenie planu wydatków w związku z tym na wynagrodzenia osobowe pracowników.

Drugą, pod względem wielkości, stanowią wydatki bieżące NIK. Na realizację wydatków w tej grupie zaplanowano środki w § 4000, które w toku dokonywania wydatków

są klasyfikowane w paragrafach obejmujących wydatki na zakup materiałów, wyposażenia, środków żywności, energii, usług zdrowotnych oraz usług pozostałych, w tym usług remontowo-konserwatorskich obiektów zabytkowych, usług telekomunikacyjnych. Wydatki w tej grupie wyniosły 17 420 tys. zł i były niższe od wydatków roku poprzedniego o 4160 tys. zł. W tej grupie wydatków w poszczególnych pozycjach nastąpiło zmniejszenie wydatków w stosunku do wydatków poprzedniego roku. Wpływ na to miały oszczędności uzyskane przez wszystkie jednostki organizacyjne. Podkreślam, że staraliśmy się bardzo mocno racjonalizować te wydatki. Do ważniejszych pozycji w tej części, w której zrealizowano zmniejszone wydatki zalicza się zakup materiałów i wyposażenia. Mieliśmy tutaj oszczędności w wysokości 914 tys. zł w stosunku do planu. Mamy także zakup usług pozostałych. Udało się tu nam zaoszczędzić 1046 tys. zł. Tutaj zwracam uwagę, że w tym zakresie przy wszystkich zakupach, nawet jeżeli przedmiot zamówienia nie przekracza 30 tys., to korzystamy z procedury zawartej w ustawie o zamówieniach publicznych. Zbieramy oferty od co najmniej kilku potencjalnych wykonawców.

Kolejne zmniejszenie wydatków było w części dotyczącej zakupu usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii. Tu w stosunku do planu udało się oszczędzić 349 tys. zł. Trzecią, pod względem wielkości wydatków, są wydatki majątkowe w wysokości 14 675 tys. zł, co stanowi 5,5% wszystkich wydatków izby. W porównaniu z wydatkami zrealizowanymi w 2015 r. kwota ta była wyższa o 450 tys. zł.

Dofinansowanie działalności inwestycyjnej pozwoliło na dokonanie szeregu przedsięwzięć mających wpływ na poprawę warunków bytowych naszych kontrolerów, m. in. przyspieszyliśmy do pierwotnego planu prace remontowe związane z rozbudową jednej z delegatur. Było to w delegaturze, gdzie metraż na pracownika był najmniejszy ze wszystkich jednostek terenowych.

Czwartą grupę wydatków stanowią pozostałe wydatki bieżące, które wyniosły 9975 tys. zł. W tej grupie wydatków również wystąpiło zmniejszenie wydatków w stosunku do ustawy budżetowej o 304 tys. zł. Ograniczenie wydatków w stosunku do pierwotnie planowanych nastąpiło m.in. na skutek zwiększenia szkoleń robionych w ramach własnych zasobów kadrowych i ograniczenia szkoleń zamawianych poza NIK. Na uwagę zasługują także oszczędności zagospodarowane w wynagrodzeniach bezosobowych, czyli zmniejszenie wydatków w stosunku do roku poprzedniego w zakresie zamówień w kontekście biegłych i specjalistów prowadzących działalność gospodarczą. Należy też dodać, że w tej grupie wystąpiły pozycje, które wymagały dofinansowania. Taką pozycją były zwiększone wydatki związane z zapłatą podatku od nieruchomości.

Piątą grupę wydatków, stanowią wydatki związane z kosztami podróży służbowych krajowych i zagranicznych. Tutaj również nastąpił spadek wydatków. Największy spadek wydatków w stosunku do planu był na podróżach służbowych zagranicznych. W stosunku do planu wydatki są mniejsze o 686 tys. zł.

Ostatnią, szóstą grupę wydatków, stanowią świadczenia na rzecz osób fizycznych. To już jest drobny fragment budżetu, bo zrealizowaliśmy to w wysokości 410 tys. zł, co stanowi 0,2% wydatków całej izby.

Na koniec zwyczajowo kilka słów o budżecie zadaniowym. W 2016 roku NIK wykonała zadania związane z oceną działalności organów administracji publicznej, Narodowego Banku Polskiego oraz jednostek organizacyjnych wydających środki publiczne z punktu widzenia ustawowych kryteriów. Państwo w dokumencie, który przedłożyliśmy Komisji mają omówione szczegółowo wszystkie podzadania i mierniki według jakich ocenialiśmy realizację poszczególnych zadań. Jeżeli będziecie państwo zainteresowani szczegółami, to jesteśmy do dyspozycji. Jest wraz ze mną dyrektor generalny, wszystkie panie dyrektor biur: gospodarczego, rachunkowego, informatyki i organizacyjnego. Jest także dyrektor budżetu i Departamentu Polityki Społecznej.

Na zakończenie chciałem podkreślić, że realizacja budżetu NIK w 2016 r. to realizacja budżetu, w którym udało się w wyniku działań związanych z oszczędnościami w poszczególnych kategoriach rodzajowych wydatków część pieniędzy, które mieliśmy zapisane w planie budżetu, zwrócić z powrotem do budżetu państwa bez strat związanych z realizacją zadań ustawowych. Wszystkie kontrole przewidziane w planie zostały przeprowadzone zgodnie z tym, co było założone w tym planie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Dziękuję panie prezesie. Teraz czas na koreferat. Przypadła mi ta rola. Postaram się równie skrótowo ustosunkować do kilku grup wydatków, o których mowa w sprawozdaniu z wykonania budżetu NIK w 2016 r.

Wydatki globalnie były nieco mniejsze niż zapisano to w ustawie budżetowej. Może warto powiedzieć, że mniejsze wydatki w relacji do planowanych i zapisanych w ustawie budżetowej poniesiono na wynagrodzenia bezosobowe, podróże krajowe, zagraniczne i szkolenie pracowników, a także w różnych pozycjach innych wydatków bieżących. Moja opinia jest taka: można odnieść wrażenie, że niektóre z tych pozycji wydatków planowano nadmiarowo w celu utworzenia ukrytej rezerwy finansowej. Większe wydatki w stosunku do tych jakie przewidziano w ustawie budżetowej poniesiono przede wszystkim na podatek od nieruchomości. Jest to ciekawy przypadek. Może warto, aby w dyskusji pan prezes powiedział trzy słowa na ten temat. Rzecz jest skrótowo objaśniona w państwa sprawozdaniu. Są także wydatki i zakupy inwestycyjne podnosząc te kwoty mniej więcej o 50%. Zwiększenie wydatków przekazanych na inwestycje zostały objaśnione w państwa sprawozdaniu. Nie wydaje się, że wymaga to jakiegoś komentarza. Natomiast, zwiększenie wydatków na zakupy inwestycyjne, nie zostało objaśnione. Jedno zdanie powiem później na ten temat.

Wynagrodzenia. Po raz pierwszy znacząco wzrosły w 2016 r. licząc od 2010 r. Odwołuje się do 2010 r., bo takie dane posiadam. Wynagrodzenia wzrosły o 5%, czyli znacząco. Tutaj warto przypomnieć, że jak na sferę budżetową to średni poziom zarobków, mówię o zarobkach, a nie o wynagrodzeniach, jest dość wysoki, bo wynosi ok. 9500 zł miesięcznie per capita oczywiście. Myślę, że Komisja do Spraw Kontroli Państwowej powinna mieć świadomość poziomu wynagrodzeń i proporcji pomiędzy nimi. Dlatego sądzę, że powinniśmy w odpowiednim czasie tej kwestii poświęcić odrębne posiedzenie. Przyjrzyjmy się z grubsza proporcjom. W 2016 r. ci, którzy tworzą ustalenia NIK, czyli przede wszystkim starsi inspektorzy, specjaliści i główni specjaliści mieli średnie wynagrodzenie odpowiednio: 6000, 7000 i 8500 zł. Dyrektorzy i radcy prezesa mieli dwa razy wyższe wynagrodzenia 14 000, 14 500 zł. To jest znacząca różnica pomiędzy kategoriami pracowników kontroli państwowej. Jeśli do tego dodać, że takie różnicowanie występowało w kategorii nagród, to wydaje mi się wskazane, aby Komisja do Spraw Kontroli Państwowej w przyszłości, nie dzisiaj, przyjrzała się systemowi wynagrodzeń.

Kolejna grupa wydatków to podróże służbowe. W sprawozdaniu wprost stwierdzono, że są to wydatki bezpośrednio związane z realizacją zadań statutowych. Mimo tego dokonano tutaj oszczędności, więc albo w zakresie delegacji krajowych były możliwe cięcia bez wpływu na realizację zadania, a to oznacza stworzenie tej ukrytej rezerwy, o której poprzednio wspominałem, albo odbywa się to kosztem dodatkowego wysiłku kontrolerów.

Zaskakująco duża różnica pomiędzy wydatkami planowanymi, a zrealizowanymi była w delegacjach zagranicznych. Oczywiście oszczędności cieszą, ale jakby pan prezes mógł to skomentować. Jest to dość charakterystyczne. Jak powiedziałem, mniej środków wydano na szkolenia kontrolerów. Gdy chodzi o wydatki na usługi remontowe, to biorąc pod uwagę objaśnienia zawarte w państwa sprawozdaniu, to moim zdaniem trudno zgłosić jakieś uwagi. O inwestycjach już mówiłem.

W takim razie na chwilę zatrzymam się na zakupach inwestycyjnych. Zakupy inwestycje w NIK od lat są dość znaczące. Są to kwoty rzędu od 5000 tys. do 10 000 tys. zł. One w różnych latach mają różny poziom. Corocznie znaczną część tych wydatków stanowią wydatki na sprzęt komputerowy i na sieci WLAN i LAN. To dobrze, że NIK odnawia sprzęt i swój system informatyczny. To jest nieuchronne dzisiaj. Jasno trzeba sobie powiedzieć, że Komisja do Spraw Kontroli Państwowej nie ma takiego przygotowania, aby ocenić, czy poziom większych, czasami mniejszych wydatków jest uzasadniony. Dlatego sugeruję, aby co jakiś czas, np. raz na kadencję Komisja do Spraw Kontroli Państwowej zlecała ekspertyzę co do zasadności rzeczowej i finansowej tej części wydatków majątkowych.

Mierniki budżetu zadaniowego. Rok w rok podnoszę pod wątpliwość zasadność wyboru mierników. Wydaje mi się, że nie wyleczymy się z tej choroby, więc ilustracyjnie

powiem, że przyjmowanie jako miernika liczby wystąpień mających określić wiarygodność informacji, opinii i ocen NIK jest, jak powiedziałem, co najmniej dyskusyjne. Wszyscy popełniają ten sam błąd. Nie chciałbym wzniesć większej dyskusji na ten temat. Pomimo zgłoszonych uwag, rekomendacja jest następująca, aby pozytywnie zaopiniować wykonanie budżetu państwa w 2016 r. Na tym kończę swój koreferat.

Teraz do państwa posłów zwracam się z prośbą o pytania lub wypowiedzi. Jeżeli nie ma zgłoszeń, to może panie prezesie do tych dwóch rzeczy, o których wspomniałem. Jedna jest ciekawa, a druga wymagająca objaśnienia. Bardzo proszę.

Prezes NIK Krzysztof Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, na temat zakupów inwestycyjnych oddam głos dyrektorowi generalnemu. Co do podatku od nieruchomości, to mamy spór z gminą Pomiechówek, która zaczęła inaczej klasyfikować ośrodek szkoleniowy NIK w Goławicach, co do jego charakteru i zadań z tym związanych. Jest to następstwem innej klasyfikacji i stąd wyższy podatek. Nie przyjmujemy stanowiska gminy w tym zakresie, aczkolwiek zgodnie z przepisami dotyczącymi naliczenia podatku, to nalicza go gmina i musieliśmy go zapłacić. Jesteśmy w sporze sądowym z gminą Pomiechówek. Sprawa dotyczy wielu lat wstecz. Obecnie sprawa jest przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie. Czekamy na rozstrzygnięcie. Może zdarzyć się tak, że np. w 2017 r. w tej pozycji, a będzie to decyzja sądu, nie mnie to wyrokować, ale okaże się, że bilans będzie wyglądał całkiem inaczej.

Co do wydatków związanych z wyjazdami i podróżami krajowymi, to w szczególności sposób pilnujemy... Do zagranicznych zaraz przejdę. Przy podróżach krajowych staramy się dużo mocniej koordynować to, aby kontrolerzy z danej jednostki terenowej, o ile jest to możliwe, prowadzili czynności kontrolne, czyli aby jak najmniej było wyjazdów poza teren macierzystej jednostki. To się przekłada na podróże krajowe. Co do wyjazdów zagranicznych, to tu także podjąłem szereg działań m.in. dotyczących szczegółowej analizy dotyczącej składu każdego wyjazdu. Często delegacje były dwuosobowe, a teraz ograniczamy skład do jednej osoby. Także pilnujemy takich zasad, że wszyscy podróżują, także osoby z kierownictwa, przy wyjazdach lotniczych klasą ekonomiczną. Przy przelotach lotniczych jest duży wyjątek, jeżeli jest to wyjazd związany z odległościami liczonymi w tysiącach kilometrów, ale są to absolutnie nieliczne przypadki. Stąd udało się wygospodarować te oszczędności. Dokonałiśmy także analizy pracy w poszczególnych grupach i zespołach roboczych EUROSAL i INTOSAL. Z kilku zrezygnowaliśmy, gdzie uznaliśmy, że praca w tych zespołach nie daje korzyści, takich, które bezpośrednio przekładają się na funkcjonowanie izby. Udało się tego dokonać, pomimo, że samej aktywności np. w EUROSAL nie ograniczyliśmy. Jak powiedziałem, te oszczędności są z tytułu np. ograniczenia składu delegacji, co znalazło swój wyraz, że na kongresie EUROSAL, który był kilka tygodni temu, NIK została wybrana do zarządu i na funkcję wiceprzewodniczącego tej organizacji.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Wilczyński, bardzo proszę.

Poseł Ryszard Wilczyński (PO):

Dziękuję bardzo. Słyszę, że powoli konstytuuje się fanklub budżetu zadaniowego. Poruszałem tę kwestię wielokrotnie. Jest taka nawracająca zwrotka. W istocie, gdyby NIK wykonała o 1000 kontroli więcej, albo 1000 mniej, to jakbyśmy na to zareagowali? Chodzi także o wystąpienia, informacje, czy ilościowo traktowane dane. Wydaje się, że powoli nie ma to sensu. Może w pewnym momencie zaproponowalibyśmy kontrolę celowości i metodyki funkcjonowania budżetu zadaniowego. Ile to tak naprawdę kosztuje? Ile pochłania czasu i co tak naprawdę daje? Jest to jedna z większych udręk administracyjnych od kiedy pamiętam. Może wreszcie należałoby się nad tym zastanowić. Sam NIK ma z tym problem. Jeżeli formułujemy mierniki w kategoriach ilościowych, to zaczynamy *de facto* pracować ekstensywnie. Liczy się sztuka, a jak się liczy sztuka, to znika jakość. To jest oczywiste. Może rzeczywiście panie przewodniczący zdecydowalibyśmy się na tego typu podejście, aby zrationalizować obszar nieracjonalności w funkcjonowaniu państwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Czy są jeszcze pytania i ewentualne uwagi? Co do propozycji pana posła Wilczyńskiego, to z oczywistych powodów trzeba byłoby taką dyskusję prowadzić wraz z Ministerstwem Finansów, bo obowiązek konstruowania budżetu zadaniowego nie spada z nieba, tylko jest wymogiem funkcjonowania budżetów krajów Unii Europejskiej. Ten eksperyment w polskich warunkach średnio się udał. Tu rozumiem, że zgadzamy się z panem posłem Wilczyńskim. Myślę, że można zaproponować resortowi finansów jakąś studialną dyskusję na ten temat. Prezydium Komisji ewentualnie zastanowi się nad tym. Teraz proponuję zamknąć dyskusję. Przypomnę, że zgłosiłem wniosek o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu Najwyższej Izby Kontroli w 2016 r. Jeżeli nie ma sprzeciwu, to zakładam, że Komisja ten wniosek zaakceptowała. Nie ma sprzeciwu.

Zatem pozytywnie zaakceptowaliśmy opinię na temat sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 07 – Najwyższa Izba Kontroli.

Jeżeli państwo nie macie nic przeciwko temu, to będę reprezentował Komisję na posiedzeniu sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Nie słyszę sprzeciwu. Dziękuję bardzo.

Kończymy drugi punkt naszego posiedzenia.

Teraz trzeci punkt. Rozpatrzenie planu pracy Komisji w drugiej połowie 2017 r. Dostarczono paniom i panom posłom plan. Czy wnosicie państwo uwagi? Może inaugurując dyskusję w tej części i korzystając z obecności pana prezesa zadałbym takie pytanie. Wydaje mi się, że NIK zakończyła raportami swoje kontrole w zakresie przygotowania i wdrożenia pakietu onkologicznego oraz jest inna kontrola trochę podobna, co do profilu. Jest to kontrola z zakresu realizacji zadań w ramach Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych. Choroby nowotworowe to narastający problem w ochronie zdrowia w Polsce. Jeżeli państwo posłowie nie mieliby nic przeciwko temu, to proponowałbym zgłosić prezydium Komisji propozycję uzupełnienia planu pracy o te dwa raporty NIK.

Prezes NIK Krzysztof Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, raport onkologiczny jest już skończony. Nie było jeszcze briefingu. Jeżeli byłaby szansa i byłoby to po przerwie parlamentarnej, to wtedy będziemy mieli szansę, aby przedstawić to w terminie wskazanym przez Komisję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Rozumiem, że pan przewodniczący przekaże sekretariatowi informację co do tej drugiej kontroli. Ja ostrożnie proponuję, aby uzupełnienie powierzyć prezydium Komisji. Rzeczywiście plan pracy jest dość obszerny. Jeżeli prezydium dojdzie do wniosku, że warto wprowadzić te dwie kontrole lub ewentualnie coś zamiennie, to dokonalibyśmy takiego uzupełnienia. Póki co, proponowałbym przyjąć plan w wersji przedstawionej i żeby Komisja go zatwierdziła z zastrzeżeniem, że dajemy upoważnienie prezydium Komisji do uzupełnienia go o te dwa tematy przeze mnie wspomniane lub dokonanie ewentualnej zamiany, jeżeli okazałoby się, że przeciążenie pracą jest zbyt duże. Czy jest zgoda na taką skomplikowaną formułę? Pan poseł, bardzo proszę.

Poseł Ryszard Wilczyński (PO):

Poszedłbym dalej. Może tych informacji jest za dużo. Niektóre mają zupełnie przyczynkowy charakter. One będą interesujące bardzo selektywnie dla niektórych Komisji, czy podkomisji. Natomiast, z punktu widzenia funkcjonowania państwa mają one dość niszowe znaczenie. Prezydium powinno to selekcjonować, abyśmy mieli szansę skupić się nad tymi elementami, które rzeczywiście są w stanie podnieść efektywność funkcjonowania państwa, a tam, gdzie trzeba wprowadzać działania korygujące, naprawcze w poszczególnych segmentach. Niekoniecznie musi zajmować się tym Komisja. Wystarczy, że stosowny resort, czy organ administracji centralnej się tym zajmie. Generalnie widzę tutaj za dużo propozycji.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Wydaje mi się, że propozycja, którą złożyłem jest pewną formą realizacji tego postulatu. Jeszcze raz przypomnę, proponuję, żeby plan pracy w zaproponowanej, pisemnej wersji zaakceptować. Jednocześnie prezydium upoważnić do ewentualnego dokonania zmiany

polegającej na tym, że albo uzupełni o te dwa tematy onkologiczne, mówiąc w skrócie, albo dokonana ewentualnej zamiany wybranych tematów. Może uzupełnię, że pisząc plan niejako antycypujemy przyszłość. Nie jest pewne, że wszystkie te raporty ukażą się w określonym czasie. Może zdarzyć się, że niektóre z nich nie będą jeszcze opublikowane. Także nie wydaje mi się, żeby spoglądać tak rygorystycznie na ten plan pracy. Złożyłem propozycję. Jest to akceptacja planu w obecnej postaci, plus upoważnienie prezydium do uzupełnienia albo wymiany na dwa tematy, o których wspomniałem.

Posel Ryszard Wilczyński (PO):

Lub zdjęcia.

Przewodniczący poseł Tadeusz Dziuba (PiS):

Dobrze. Uzupełniam: lub ewentualne uszczuplenie planu pracy. Jeżeli państwo na to się zgadzają, to ostateczna decyzja będzie należała do prezydium. Dziękuję bardzo. Kończymy punkt trzeci.

Przechodzimy do punktu czwartego. Sprawy bieżące. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby wnieść jakąkolwiek sprawę? Jeżeli nie, to bardzo dziękuję i zamykam posiedzenie Komisji.